

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2016 m. spalio 27 d.

Kompleksinė parama: „Komisija negali užtikrinti sistemos veiksmingumo“, – įspėja ES auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, šiuo metu Europos Komisija neturi pakankamai informacijos, kad galėtų tinkamai įvertinti, ar kompleksinės paramos taisyklės pagal bendrą žemės ūkio politiką yra veiksmingos. Auditoriai nustatė, kad veiksmingumo rodikliai tik iš dalies atspindėjo padėtį, procedūros tebebuvo sudėtingos, o Komisija neturėjo patikimo kaštų įverčio.

Kompleksinė parama susieja agrarinių subsidijų išmokas su aplinkosaugos ir kitomis taisyklėmis, kurių turi laikytis ūkininkai. Auditoriai nagrinėjo, ar kompleksinės paramos valdymo ir kontrolės sistemos buvo veiksmingos ir ar jas galima dar labiau supaprastinti. Jie atliko dvi apklausas: vieną – mokėjimo agentūrose, kitą – ūkių konsultavimo įstaigose bei aplankė tris valstybes nares – Vokietiją (Šlėzvigą-Holšteiną), Ispaniją (Kataloniją) ir Jungtinę Karalystę (Šiaurės Airiją).

Jie padarė išvadą, kad turima informacija neleido Komisijai tinkamai įvertinti kompleksinės paramos veiksmingumo. Auditorių nuomone, nepaisant pakeitimų 2014–2020 m. bendroje žemės ūkio politikoje (BŽŪP), kompleksinės paramos valdymą ir kontrolės sistemas vis dar galima supaprastinti.

„Kompleksinės paramos taisyklės yra taikomos 7,5 milijono ūkininkų – pasakė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Nikolaos Milionis. – Tačiau šiuo metu Komisija negali būti tikra, ar ši sistema prisideda prie tvaresnio ir aplinką tausojančio žemės ūkio ES.“

Auditoriai nustatė, kad Komisijos naudoti veiksmingumo rodikliai tik iš dalies atspindėjo kompleksinės paramos veiksmingumą. Šiuose rodikliuose neatsižvelgta į ūkininkų neatitikties lygį. Be to, Komisija neanalizavo pažeidimų priežasčių ir būdų jų išvengti.

2014–2020 m. BŽŪP buvo sumažintas valdymo reikalavimų ūkininkams skaičius, atsisakant nepakankamai su ūkininkavimo veikla susijusių reikalavimų, tačiau procedūros tebėra sudėtingos. Paprastinimo priemonės, tokias kaip smulkiųjų ūkininkų schemą, reikia derinti su būtinybe vykdyti kompleksinės paramos tikslus.

Ūkininkavimo praktika pagal naujas žalinimo išmokų sumas turi panašumų su ankstesniais „geros agrarinės ir aplinkosaugos žemės būklės“ standartais. Taigi šiuo metu, teigia auditoriai, yra dvi viena kitą papildančios ūkininkavimo praktikos, turinčios tuos pačius tikslus: prižiūrėti žemę ir apsaugoti bioįvairovę. Nepaisant panašumų, taisyklės tikrinamos pagal dvi kontrolės sistemas. Tai gali sąlygoti kontrolės sistemų neefektyvumą ir papildomą biurokratizmą.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitos tekstą galima rasti www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams   Tel. (+352) 4398 47063   Mob. tel. (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai   Tel. (+352) 4398 45410   Mob. tel. (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E. paštas: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

eca.europa.eu

Kompleksinės paramos įgyvendinimo kaštai nėra pakankamai kiekybiškai įvertinti, pažymi auditoriai. Tol, kol Komisija neturi patikimo bendrų kaštų įvertio kompleksinės paramos lygmeniu, ji negali užtikrinti, kad kompleksinės paramos sistema yra ekonomiškai efektyvi.

Jie taip pat nustatė, kad sankcijų sistema neužtikrino pakankamai suderinto baudų, taikomų taisykles pažeidusiems ES ūkininkams, apskaičiavimo pagrindo. Rimtumo, masto, pastovumo ir tyčios veiksnių taikymas už panašius atvejus įvairiose valstybėse narėse smarkiai skiriasi.

Auditoriai rekomenduoja Komisijai:

- toliau tobulinti veiksmingumo ir atitikties rodiklius;
- geriau informuoti apie pažeidimus ir imtis atitinkamų priemonių pašalinti pažeidimus;
- pasiūlyti priimti patikrų vietoje taisykles, kad būtų tikslingesnis taikymas;
- skatinti sinergijas tarp šių dviejų veiklos sistemų su panašiais aplinkosaugos tikslais;
- iki 2018 m. pabaigos parengti metodiką, leidžiančią matuoti kompleksinės paramos sąnaudas;
- po 2020 m. skatinti nuoseklesnį baudų taikymą ES lygmeniu.

Pastabos leidėjams

Kompleksinė parama susieja didžiąją BŽŪP mokėjimų dalį su tuo, ar ūkininkai laikosi pagrindinių aplinkosaugos, maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės bei geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės taisyklių. Šiuo metu ji taikoma 7,5 milijono ūkininkų, kurie 2015 m. gavo apie 47 milijardus eurų paramos. Jie sudaro 68 % visų pagal BŽŪP remiamų ūkininkų ir gauna 83 % visų išmokų. Šie skaičiai neapima smulkių ūkininkų, kadangi jiems nesilaikant kompleksinės paramos prievolių jiems netaikomos administracinės baudos. Visuomenės lūkesčiai, kad ES subsidijas gaunantys ūkininkai vykdytų savo kompleksinės paramos įsipareigojimus, yra dideli.

Valstybės narės paverčia ES lygmens taisykles į prievolės ūkininkų lygmeniu ir tikrina, ar šių prievolių laikomasi. Už įgyvendinimo stebėjimą atsakinga Komisija.

Specialioji ataskaita Nr. 26/2016 „Padidinti kompleksinės paramos veiksmingumą ir padaryti ją paprastesnę tebėra didelė problema“ yra skelbiama 23 ES kalbomis.